

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ ДЛЯ РАБОТЫ В ПОЛИЭТНИЧЕСКОМ РЕГИОНЕ

Атрощенко Татьяна Александровна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики дошкольного и начального образования
Мукачевский государственный университет

В статье раскрываются особенности профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов для работы в полиэтническом регионе. Представлен анализ феномена профессиональной подготовки и деятельности учителя начальных классов. Предложено собственное определение понятий «профессиональная подготовка учителя начальных классов» и «готовность будущего учителя начальных классов к работе с многонациональным контингентом учащихся». Определены основные пути обеспечения эффективности профессиональной подготовки будущего учителя начальных классов для работы в полиэтническом регионе и основные компоненты готовности будущего учителя к работе с многонациональным контингентом учащихся.

Ключевые слова: учитель начальных классов, готовность будущего учителя начальных классов к работе с многонациональным контингентом учащихся, межэтническая толерантность, полиэтнический регион, поликультурное образование, профессиональная подготовка учителя начальных классов.

Отримано редакцією 25.02.2019 р.

УДК 378.14+37.02

DOI: 10.31376/2410-0897-2019-1-39-92-99

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ І ВИКЛИКИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Кушнір Наталія Олександрівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики
Херсонський державний університет
e-mail: kushnir@ksu.ks.ua
ORCID ID 0000-0001-7934-5308

Шакотько Віктор Васильович

кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчальної роботи
Кременчуцький педагогічний коледж імені А. С. Макаренка
e-mail: w_sh@ukr.net
ORCID ID 0000-0002-3004-5045

У статті обґрунтовано необхідність унесення суттєвих змін у методичну систему підготовки вчителів початкових класів в умовах педагогічного коледжу та університету з урахуванням вимог концепції «Нова українська школа» та нового Державного стандарту початкової освіти. Зміни в системі загальної середньої освіти і насамперед упровадження вже з 1 вересня 2018 року нових вимог не тільки до результатів навчання, але й до організації освітнього процесу в початковій школі вимагає забезпечення підготовки вчителя початкових на нових засадах. Ці зміни повинні бути внесені негайно і одночасно для різних курсів підготовки бакалаврів та молодших спеціалістів з початкової освіти. Постає питання про необхідність унесення змін до змісту підготовки вчителів, до переліку навчальних дисциплін, структури педагогічної практики, що, у свою чергу, вимагає підвищення кваліфікації викладачів педагогіки, психології й особливо методик навчання предметів початкової школи з питань педагогіки співробітництва, застосування інноваційних педагогічних технологій, вимог нових освітніх стандартів до результатів навчання, до ролі вчителя початкової школи в сучасному навчально-виховному процесі, забезпечення його прав на автономію педагогічної діяльності.

Ключові слова: підготовка вчителя, НУШ, зміст навчання, підвищення кваліфікації.

Постановка проблеми. Готуючи впровадження нових стандартів початкової освіти [6] та Концепції Нової української школи (НУШ) [4], Міністерство освіти і науки провело цілий ряд організаційних заходів, пов'язаних з підготовкою вчителів до реалізації положень зазначених документів:

- видані накази:
- «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня» від 13.07.2017 р. № 1021;
- «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» від 13.07.2017 р. № 1028;
- «Про затвердження експериментального навчального плану початкової школи експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-

методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» від 16.08.2017 р. № 1181;

– «Про деякі організаційні питання щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи» від 15.01.2018 р. № 34;

– «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти» від 15.01.2018 р. № 36;

– проведено підвищення кваліфікації на засадах НУШ вчителів перших класів експериментальних шкіл, які розпочали експеримент з 01.09.2017 року;

– розроблені й постійно оновлюються на сайті <http://nus.org.ua> навчальні та методичні матеріали до організації навчального процесу в експериментальних класах за вимогами Концепції НУШ;

– здійснено дистанційне підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, які з 01.09.2018 року розпочали реалізацію нових стандартів початкової освіти в перших класах усіх шкіл України на сайті <https://courses.ed-era.com>

– проведено ряд нарад, семінарів, конференцій тощо.

Водночас до питання підготовки вчителів початкової і в подальшому всієї середньої школи **на системній основі** не залучені вищі педагогічні навчальні заклади та інші ВНЗ, що здійснюють підготовку вчителів. У жодному із зазначених документів не йде мова про внесення суттєвих змін в освітні програми підготовки вчителів, в галузеві стандарти педагогічної освіти. Окремі ініціативи університетів та коледжів, викладачів лише підтверджують відсутність цілісної програми підготовки вчителів відповідно до Концепції НУШ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У Концепції НУШ [4, с. 16] зазначено, що «нова школа потребує нового вчителя, який зможе стати агентом змін». У цьому ж документі деталізуються певні вимоги до фахової та загальної підготовки вчителя:

– уміти готувати власні авторські навчальні програми;

– власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання;

– активно виражати власну фахову думку;

– уміти виконувати нові ролі вчителя: коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини;

– уміти організовувати навчально-виховний процес на принципах дитиноцентризму відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних траєкторій учнів: від комунікативних типів завдань (знайти спільну мову з друзями, учителями, однокласниками, батьками, незнайомими людьми) до творчих (креативно-інноваційних);

– мати сформовані навички інтегрувати навчальний матеріал у змісті споріднених предметів або окремих модулів;

– урахувати вікові особливості фізичного, психічного і розумового розвитку дітей;

– уміти організовувати навчання через діяльність, ігрові методи як у класі, так і поза його межами;

– володіти навичками здійснювати електронний документообіг у системі освіти;

– уміти навчати дітей справлятися зі стресом та напруження, забезпечувати під час навчання атмосферу психологічного комфорту та підтримки;

– забезпечувати навчання в різновікових предметних або міжпредметних групах;

– виховувати в дитині відповідальність не лише за себе, а й за розвиток і добробут країни та всього людства;

– здійснювати оцінювання результатів освітньої діяльності учнів з використанням описового формувального оцінювання, підтримуючи в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання;

– уміти виявляти індивідуальні нахили та здібності кожної дитини для цілеспрямованого розвитку і профорієнтації;

– володіти навичками спілкування з учнями, батьками, вчителями, керівництвом школи та іншими учасниками освітнього процесу на основі взаємної поваги та діалогу.

Окремі положення Концепції НУШ, на думку Вадима Лунячека, мають декларативний характер, «залишається невирішеним питання узгодження педагогічної підготовки майбутнього вчителя у класичних і педагогічних університетах, навчальні плани яких суттєво відрізняються. Щодо підготовки вчителя, то повинні бути сформульовані чіткі вимоги з боку замовника, яким є держава, для програм педагогічної підготовки у ВНЗ» [3].

Намагання вирішити ці проблеми простежується в затвердженому у 2018 році Професійному стандарті «Вчитель початкової школи» [7]. Більшість вимог до вчителя відповідно до Концепції НУШ знайшла відображення в описі трудових функцій учителя цієї ланки:

1. Трудова функція А «Планування і здійснення освітнього процесу» (6 рівень НРК).
2. Трудова функція Б «Забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі і родині» (6 рівень НРК).
3. Трудова функція В «Створення освітнього середовища» (6 рівень НРК).
4. Трудова функція Г «Рефлексія та професійний саморозвиток» (7 рівень НРК).
5. Трудова функція Д «Проведення педагогічних досліджень» (7 рівень НРК).
6. Трудова функція Є «Надання методичної допомоги колегам з питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу загальної середньої освіти» (7 рівень НРК).
7. Трудова функція Ж «Узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті» (7 рівень НРК).
8. Трудова функція З «Оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти» (8 рівень НРК).

У Професійному стандарті передбачено, що трудові функції А, Б і В формуються після завершення навчання за освітньою програмою молодшого бакалавра, трудові функції Г, Д і Ж після отримання диплома бакалавра та практичної діяльності в школі, а трудова функція З – після отримання диплома магістра і досвіду практичної діяльності, що підтверджується встановленням вищої кваліфікаційної категорії.

Водночас слід зазначити, що окремі вимоги до сучасного вчителя відповідно до Концепції НУШ не найшли відображення в зазначеному стандарті. Насамперед це стосується таких навичок, як «готувати власні авторські навчальні програми», «вміти навчати дітей справлятися зі стресом та напруженням, забезпечувати під час навчання атмосферу психологічного комфорту та підтримки», «здійснювати електронний документообіг у системі освіти» тощо.

Формулювання мети статті. Метою написання статті є обґрунтування необхідності розроблення нових освітніх програм підготовки вчителів початкової школи, що корелюють з вимогами нового Державного стандарту початкової освіти, Концепцією НУШ, унесення змін в організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку педагогів, на засадах партнерства, педагогіки співробітництва та практичної спрямованості.

Виклад основного матеріалу. Зміст підготовки вчителя початкової ланки освіти значною мірою узгоджується з вимогами Державного стандарту початкової освіти. Учитель повинен мати достатній рівень професійних компетентностей для реалізації змістової складової стандарту, для формування в учнів ключових компетентностей, за рівнем сформованості яких визначаються обов'язкові результати навчання. До таких компетентностей, відповідно, належать [6, с. 3]:

- 1) вільне володіння державною мовою;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 5) інноваційність;
- 6) екологічна компетентність;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
- 8) навчання впродовж життя;
- 9) громадянські та соціальні компетентності;
- 10) культурна компетентність;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність.

Для формування цих компетентностей стандарт визначає кілька освітніх галузей [6, с. 3-4]:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язберезувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізкультурна.

При цьому відповідно до Базового навчального плану початкової освіти для закладів загальної середньої освіти [6, с. 29] для значної частини освітніх галузей передбачено інтеграцію (табл. 1).

Таблиця 1

Інтеграція освітніх галузей у Базовому навчальному плані початкової школи

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	разом
Інваріантний складник					
Природнича	140	175	210	210	735
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична					

У планах реалізації концепції Нової української школи визначені заходи з перенавчання вчителів, підвищення їхньої кваліфікації. На це спрямований онлайн курс для вчителів початкової школи [5], передбачено цикл заходів у схваленій Кабінетом Міністрів України Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [2].

Крім загальних питань організації навчального процесу в перших класах НУШ (модулі «Загальний огляд» та «Організація класу»), онлайн курс містить матеріали для ознайомлення з інтегрованим навчанням, методиками викладання (чому не навчання? – авт.) у першому класі, інклюзивною освітою.

Урахування психологічних особливостей учнів початкової школи є однією з головних умов реалізації дитиноцентризму, тому, мабуть, он-лайн курс уміщує окремий модуль «Нейропсихологія». Матеріали модуля охоплюють цикл лекцій, що орієнтовані на ознайомлення вчителів з особливостями вищих психічних функцій дитини молодшого шкільного віку, особливостями функціонування мозку та тим, як ці особливості впливають на процеси пізнання навколишнього світу.

Майже половина змісту он-лайн курсу присвячена ознайомленню вчителів з інтегрованим навчанням. На це спрямовані 44 відеомінілекції тривалістю від 3 до 14 хвилин. Передбачено як ознайомлення із самим поняттям «інтегроване навчання», так і особливостями планування навчального процесу в умовах інтеграції навчальних предметів у початковій школі, формування та розвитку наскрізних умінь, організації групової роботи тощо.

Значно менше (4 відеомінілекції) відведено на ознайомлення з «методиками викладання» предметів початкової школи – української мови, математики та інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Це, мабуть, зумовлено тим, що онлайн курс передбачений для вчителів, що закінчили університет чи коледж за спеціальністю Початкова освіта та мають практичний досвід навчання дітей 1–4 класів.

Порівняння змісту онлайн курсу з вимогами до вчителя, що визначені у Концепції НУШ та професійному стандарті «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», дає підстави стверджувати, що зазначений онлайн курс є дуже ефективним засобом підготовки вже практикуючих учителів початкових класів до реалізації вимог нового стандарту початкової освіти. Однак він, на жаль, не зможе замінити фундаментальної професійної підготовки вчителя початкових класів у педагогічних університетах та коледжах.

Яким повинен бути вчитель Нової української школи, описано в зазначених документах реформування середньої освіти. Однак на сьогодні відсутні методичні системи підготовки вчителя для роботи в нових умовах. Не визначено зміст, форми, методи та засоби такої підготовки.

Базуючись на вимогах до вчителя, окреслимо коло питань, які необхідно врахувати в процесі розроблення такої методичної системи та орієнтовні шляхи їх вирішення (табл. 2).

Таблиця 2

Варіанти оновлення змісту підготовки вчителів початкових класів відповідно до викликів Нової української школи

Виклики НУШ	Варіанти вирішення проблеми
Оновлений зміст початкової освіти (новий Державний стандарт початкової освіти, Освітні програми початкової освіти)	– оновити освітньо-професійні програми підготовки вчителів початкових класів – унести до них компетенції пов'язані із новим змістом освіти; – оновити навчальні плани – відмовитись від деяких дисциплін, окреме вивчення яких не передбачено типовими навчальними планами початкової школи, наприклад, методики навчання основ здоров'я, методики навчання «Я у світі» тощо; увести нові дисципліни відповідно до освітніх програм

Виклики НУШ	Варіанти вирішення проблеми
	початкової школи; – оновити програми з методики навчання основних предметів початкової школи (українська мова і література, математика, іноземна мова тощо); – ознайомлення з підручниками та посібниками різних авторських колективів, орієнтація на найбільш розповсюджені в регіоні підручники, створення електронної бібліотеки підручників;
Формування навичок забезпечувати інтеграцію змісту різних освітніх галузей	– уведення в систему підготовки інтегративного курсу «Методика навчання в початковій школі (педагогіка, психологія, часткові методики, школознавство)»; – уведення в зміст часткових методик особливостей проведення інтегрованих занять відповідно до практики початкової школи; – інтеграція окремих методик в інтегровані курси (методика навчання мистецтва, методика навчання освітньої галузі «Я досліджую світ» тощо)
Уведення в практику роботи вчителя початкових класів елементів тренінгової методики, дослідницьких методів, проектних технологій тощо.	– навчання нових методик, прийомів, способів організації освітнього процесу в курсах методик початкової освіти; – ознайомлення з практикою реалізації зазначених методів у ході спостереження навчальних занять у школі; – формування навичок використання нових методів організації освітнього процесу в ході пробної та переддипломної практик (унесення змін до програм педагогічної практики); – удосконалення знань і вмінь використання сучасних методик початкової освіти в ході вивчення інтегративного курсу «Педагогічні технології Нової української школи».
Формування навичок організації сучасного освітнього середовища в початкових класах	– створення в педагогічних університетах та коледжах лабораторій, що моделюють освітнє середовище класної кімнати за вимогами Нової української школи; – ознайомлення з вимогами до створення освітнього середовища, прийомами та засобами використання елементів освітнього середовища, власних навчальних матеріалів в освітньому процесі (педагогічна практика+ інтегративний курс «Педагогічні технології Нової української школи»); – уведення в курс методики навчання інформатики в початковій школі розділів «Методика використання сучасних мобільних комп'ютерів, програмного середовища для організації віртуального освітнього середовища» та «Особливості використання електронних підручників в освітньому процесі початкової школи»;
Формування вмінь організовувати навчально-виховний процес на принципах дитиноцентризму відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних траєкторій учнів	– практична спрямованість курсів вікової та педагогічної психології; – опора курсів педагогіки та методик навчання в початковій школі на знання закономірностей психологічного розвитку дитини дошкільного та початкового шкільного віку, особливостей формування її вищих психічних функцій; – узагальнення знань про особливості формування вищих психічних функцій дитини, формування вмінь прогнозувати можливі проблеми в організації навчального процесу на основі цих знань та запобігати їх виникненню в ході вивчення інтегративного курсу «Педагогічні технології Нової української школи»;

Виклики НУШ	Варіанти вирішення проблеми
Забезпечення інклюзивного навчання в умовах початкової ланки середньої освіти	– унесення змін до програми курсу «Корекційна педагогіка» або виділення її в окрему дисципліну, передбачення вивчення особливостей взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу дітей, що потребують інклюзивного навчання – асистентом вчителя, шкільним психологом, медичним працівником, батьками.

З наведеної таблиці можна з'ясувати, що однією з основних складових оновлення змісту підготовки вчителів початкових класів повинен стати інтегративний курс «Педагогічні технології Нової української школи». На думку авторів, цей курс повинен передбачати попереднє вивчення студентами курсів психології, педагогіки, методик початкової освіти, а також первинний досвід майбутніх учителів застосовувати набуті знання з цих дисциплін в ході проведення навчальних занять у початкових класах. Це, як правило, останній рік підготовки молодших спеціалістів або бакалаврів. Набутий рівень сформованості професійних компетентностей майбутніх учителів початкових класів дозволить їм більш творчо та критично підійти до добору форм, методів та засобів організації освітнього процесу, зрозуміти наукову базу запропонованих змін у початковій школі, причиново-наслідкові зв'язки труднощів та проблем в організації навчання учнів 1–4 класів.

Подібний інтегративний курс введено в експериментальному порядку з 2017–2018 навчального року в кількох педагогічних коледжах південного регіону України, наприклад, у Балтському та Кременчуцькому.

У змісті робочої програми цієї дисципліни Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка виділено три змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Сучасний учитель як провідник змін

Змістовий модуль 2. Зміст початкової освіти у вимірі сьогодення

Змістовий модуль 3. Інтегроване навчання

Обсяги цієї статті не надають можливостей деталізувати зміст кожного модуля, зазначимо лише, що значною мірою він узгоджується з онлайн курсом для вчителів початкової школи та з програмами тренінгів для вчителів закладів освіти з питань упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, які проводять інститути післядипломної освіти.

Основою для таких кардинальних нововведень у методичну систему підготовки вчителів початкових класів повинен стати Державний стандарт спеціальності Початкова освіта, розроблення якого продовжується вже кілька років з часу прийняття оновленого Закону України «Про вищу освіту», однак до цього часу не завершено. Це не дозволяє повністю врахувати вимоги сучасної школи у ході підготовки майбутніх вчителів початкових класів.

Висновки та перспективи дослідження. Проведений аналіз нормативної документації, змісту онлайн курсу та змісту програми тренінгів для вчителів закладів освіти з питань упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» дозволяють зробити висновок, що на сьогодні відсутній як державний стандарт з підготовки вчителя початкових класів, так і науково обґрунтована методична система підготовки майбутніх учителів початкових класів, що передбачає реалізацію Концепції Нової української школи та зазначеного професійного стандарту.

Результати перших кроків експериментів з упровадження елементів такої методичної системи підтверджують необхідність унесення кардинальних змін до змісту підготовки майбутніх учителів початкових класів, використання сучасних методів навчання, орієнтованих на розвиток, самостійності, творчості, активізацію пізнавальних процесів учнів, на діяльнісні підходи до організації освітнього процесу. Оновлена методична система підготовки вчителів початкових класів повинна передбачати формування у вчителя вмінь інтегрувати зміст навчальних предметів для підвищення ефективності освітнього процесу, створення у дітей цілісної картини світу на основі сучасних наукових теорій., формування вмінь створювати сучасне навчальне середовище, ефективно використовувати сучасне, в тому числі і комп'ютерне, обладнання для забезпечення освітніх потреб учнів. Діяльність учителя повинна базуватись на знаннях особливостей розвитку дитини, особливо з точки зору специфіки перебігу пізнавальних процесів.

Окреслені попередні кроки розроблення методичної системи підготовки вчителів початкових класів на засадах Нової української школи потребують подальшої експериментальної перевірки, розроблення змісту нових курсів, узагальнення досвіду перших кроків реалізації Концепції НУШ. Авторами планується

деталізувати зміст інтегративного курсу Педагогічні технології Нової української школи, узгодити його зі змістом інших методик початкової освіти.

Список використаної літератури

1. Гриневич Л. План впровадження реформи загальної середньої освіти «нова українська школа» на період до 2029 року. URL: [http://www.universum.kiev.ua/attachments/article/318/MNO_Presentation_ConferenceLMG\(1\).pdf](http://www.universum.kiev.ua/attachments/article/318/MNO_Presentation_ConferenceLMG(1).pdf) (дата звернення: 21.02.2019).
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року / схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975 (дата звернення: 21.02.2019).
3. Лунячек В. Нова українська школа: практична реалізація. URL: <https://osvita.ua/school/reform/53666> (дата звернення: 21.02.2019).
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / Л. Гриневич та ін. за загальної редакції М. Гришенка URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konceptczia.pdf> (дата звернення: 21.02.2019).
5. Он-лайн курс для вчителів початкової школи / Ed-era. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about> (дата звернення: 21.02.2019).
6. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> . (дата звернення: 21.02.2019).
7. Професійний стандарт "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти" / Затверджено наказом Міністерства соціальної політики України 10.08.2018 № 1143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1143732-18> (дата звернення: 21.02.2019).

TRAINING TEACHERS OF PRIMARY EDUCATION AND CHALLENGES OF NEW UKRAINIAN SCHOOL (NUS)

Kushnir Nataliya

PhD (pedagogical sciences), Associate Professor of the Chair of Informatics, Software Engineering and Economic Cybernetics
Kherson State University, Kherson, Ukraine

Shakotko Viktor

PhD (pedagogical sciences), deputy director
A. Makarenko Kremenchuk Pedagogical College, Kremenchuk, Ukraine

Introduction. *Changes in the system of general secondary education and, first of all, the introduction, starting from September 1, 2018, of new requirements not only to the results of training, but also to the organization of the educational process in primary school requires providing teachers' training on the new basis. These changes should be made immediately and simultaneously for the various courses of bachelors and junior specialists' preparation in elementary education. There is a question arisen about the necessity to introduce changes into the content of teachers' training, into the list of academic disciplines, the structure of pedagogical practice that requires the skills improvement of teachers of pedagogy, psychology and especially teaching methods for primary school subjects.*

The purpose. *Substantiation of the necessity to develop new educational programs for training primary school teachers that are correlated with the requirements of the new State standard of elementary education, the Concept of New Ukrainian School, the introduction of changes into the educational process organization in higher educational establishments that train teachers, on the basis of partnership, cooperative pedagogy and practical orientation.*

Methods. *The analysis of methodological and normative literature in order to establish modern requirements for the system of preparation of primary school teachers, modeling elements of the methodical system of training future teachers of primary school, pedagogical experiment on introducing the integrated course of Pedagogical technologies of the New Ukrainian school*

Results. *The analysis of normative documentation, the online course content and the content of the training program for school teachers on the implementation of the new State standard of primary general education allows us to conclude that today there is no national standard or scientifically grounded methodical training system for the preparation of elementary school teachers which involves the implementation of Concept of the New Ukrainian School and specified professional standard.*

The results of the first steps of experiments on the introduction of elements of such a methodological system confirm the necessity to make radical changes in the content of the primary school teachers' training, the use of modern learning methods, oriented on the development, autonomy, creativity, students' cognitive process activation, on the activity approaches to the educational process organization.

Originality. *The preliminary steps in the development of primary school teachers' training methodical system based on the principles of the New Ukrainian School are outlined. The necessity of essential changes in the*

primary school teachers' training is substantiated, a number of measures are proposed for leveling the challenges of the New Ukrainian School in the system of pedagogical personnel's training.

Conclusion. *The outlined preliminary steps in the development of primary school teachers' training methodical system based on the principles of the New Ukrainian School require further experimental verification, the development of the content for new courses, the synthesis of experience of the first steps of the NUS Concept implementation. These steps should include introducing changes into the methodological courses of primary education and provide a generalized integrated course which can help to get acquainted with the modern pedagogical technologies.*

Key words: *teachers training; New Ukrainian School; the content of training.*

References

1. Ghrynevych Lidija. Plan vprovadzhennja reformy zaghaljnoji serednjoji osvity «nova ukrajinsjka shkola» na period do 2029 roku / Lidija Ghrynevych URL: [http://www.universum.kiev.ua/attachments/article/318/MNO_Presentation_ConferenceLMG\(1\).pdf](http://www.universum.kiev.ua/attachments/article/318/MNO_Presentation_ConferenceLMG(1).pdf).

2. Konceptija realizaciji derzhavnoji polityky u sferi reformuvannja zaghaljnoji serednjoji osvity "Nova ukrajinsjka shkola" na period do 2029 roku / skhvaleno rozporjadzhennjam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 ghrudnja 2016 r. № 988-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975.

3. Lunjachek Vadym. Nova ukrajinsjka shkola: praktychna realizacija / Vadym Lunjachek. URL: <https://osvita.ua/school/reform/53666>.

4. Nova ukrajinsjka shkola. Konceptualjni zasady reformuvannja serednjoji shkoly / L. Ghrynevych ta in. za zaghaljnoji redakciji M. Ghryshhenka. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konceptciya.pdf>.

5. On-lajn kurs dlja vchyteliv pochatkovoji shkoly / Ed-era. <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about>.

6. Pro zatverdzhennja Derzhavnogho standartu pochatkovoji osvity / Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 ljutogho 2018 r. # 87. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

7. Profesijnij standart "Vchytelj pochatkovykh klasiv zakladu zaghaljnoji serednjoji osvity" / Zatverdzheno nakazom Ministerstva socialjnoji polityky Ukrainy 10.08.2018 № 1143. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1143732-18>.

ПОДГОТОВКА УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ВЫЗОВЫ НУШ

Кушнир Наталия Александровна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры информатики, программной инженерии и экономической кибернетики
Херсонский государственный университет

Шакотько Виктор Васильевич

кандидат педагогических наук, заместитель директора по учебной работе
Кременчугский педагогический колледж имени А. С. Макаренко

В статье обосновывается необходимость внесения существенных изменений в методическую систему подготовки учителей начальных классов в условиях педагогического колледжа и университета с учетом требований концепции Новой украинской школы и нового Государственного стандарта начального образования. Изменения в системе общего среднего образования и в первую очередь внедрение уже с 1 сентября 2018 года новых требований не только к результатам обучения, но и к организации образовательного процесса в начальной школе требует организовывать подготовку учителя начальных классов на новых принципах. Эти изменения должны быть внесены немедленно и одновременно для разных курсов подготовки бакалавров и младших специалистов по начальному образованию. Актуальным становится вопрос о необходимости внесения изменений в содержание подготовки учителей, в перечень учебных дисциплин, структуру педагогической практики, что, в свою очередь, требует повышения квалификации преподавателей педагогики, психологии и особенно методик обучения предметам начальной школы по вопросам педагогики сотрудничества, применения инновационных педагогических технологий, содержания требований новых образовательных стандартов к результатам обучения, к роли учителя начальной школы в современном образовательном процессе.

Ключевые слова: *подготовка учителя, Новая украинская школа, содержание обучения, повышение квалификации.*

Отримано редакцією 07.03.2019 р.